

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділь і руских свят о год. 6-їй пополудні.
Редакція, адміністрація експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

До ситуації.

На парламентарнім овиді Австрії трохи прояснило ся. Сім засідань посольської палати пройшло без скандалів. Парламентарна машина рушила з місця.

Се досить значний успіх в порівнянню до прояв двох минулих літ. Палата уконституовалася, хоч правиця не увзгляднила кандидатури Прадого на становище першого заступника президента. Поодинокі комісії парламентарні вибрані, хоч вибори переведено на основі виборчого ключа правиці так, що в кожній комісії німецька лівіця остала ся в значній меншості. Лівіця увільнилася вже з під тероризму Шенерера, а німецькі націонали відважились навіть виповісти Шенерерови письменно службу на будуче. Вибори до делегацій довершено. Лівіця не перебила їх за ціну паденя кабінету гр. Туна і відкликане язовиков розпоряджень, отжеж за ціну капітуляції рішаючих сфер. Замітно також, що з Чехії і Морави увійшли до делегацій компромісові кандидати, чого давніше не бувало.

Вправді була розправа над заявою нового кабінету ще досить остра, але побіч острих слів падали вже тут і там з обох сторін поклики до примиреня. Пос. Бернрайтер хвалив собі навіть в своїй промові принцип національної автономії, який доси переведено в Чехії на шкільнім і культурнім поли, а котрий то принцип показав ся дуже користним для обох народів. Бувший міністер кабінету гр. Туна висказав навіть бажанє, щоби сей принцип примінено і до других галузей державної і автономної адміністрації, а чеський посол Пацак указав рівнож на можливість мирного поладнаня чесько-німецького спору.

Прояви сі відрадні. Парламент отямив ся. Обструкційна лівіця стала правительствен-

ною, правиця, певна собі, заняла становище вижидаюче.

Наколи не зайдуть які-то несподівані пригоди, то можна надіятися, що посольська палата в найближшій будучности прийме ся навіть за позитивну роботу на деяких неутральних полях, ухвалить кредит для навіщених послідною повенею країв, одобрить закон на зменьшенє скарбових належитостей від селянських зпадщин і купна землі, знесе дневникарський стемпель і прийме ся за парламентарне управильненє консумційних податків яко складової части угоди з Угорщиною.

Кажемо, що на неутральних полях парламент стане працювати.

Каменем преткновеня буде однакож бюджет на 1900 рік, угода угорська, справа квоти і законне управильненє язовикового питаня.

Бюджету не призвоятъ правиця теперішньому кабінетови, а в ухваленню бюджетової провізорії на три місяці не виявить правиця довіря гр. Клярому. Се виключене, поки правиця не буде мати певности, що новий кабінет схоче справедливо поладнати національне питанє в Австрії.

Ще тяжше становище буде мати гр. Клярі з угодою угорською. Угоду сю була би теперішня парламентарна більшість дала гр. Тунови мимо опозиції лівіці. Нині ся більшість не має ніяких зобовязань супроти гр. Клярого, а лівіця, що в парламенті, в угодовій комісії і на численних вічах заявила ся рішучо проти сеї угоди, ся лівіця не в силі змінити свого негатиного становища з нині на завтра.

Остра криза настане однакож при поладоді язовикового питаня. При рішенню сего питаня виступлять опять Німці з своєю обструкцією. Таку обструкцію заповіла німецька лівіця з гори, наколи би правительство схотіло «оскорбити» теперішній стан посіданя німецького народа в Австрії,

се значить: признати Славянам їх національні права і підстави до розвою. Поминувши вискази Вольфа, котрий на якийсь час лише розпустив свій Landstorm німецький, а кадри лишив сконсигновані, заявили Пергелът, Гофман, а навіть і Бернрайтер, що они лише хвилево полівили правительству, а возьмуть ся за обструкцію сейчас, скоро би лише побачили, що правительство клонить ся на право.

Парламентарна машина рушила проте з місця лише хвилево і услівно.

Який же вихід з сеї ситуації? По нашій думці одинокий вихід лежить в тім, щоби правиця удержалася в цілості і яко така зневолила лівіцю до чесного і справедливого компромісу.

Наколи такий компроміс можливий, то тоді може прийти і до зложеня парламентарного коаліційного кабінету — відповідного Австрії яко державі, в котрій не можна управляти ні проти Славян, ні проти Німців.

З боевища.

Телеграма знерала Віте з під Лядієміє приписує поражене англійських війск з дня 30. жовтня тій обставині, що мули, сполошені спаданнями відломами скал, унесли вози з амуніцією і арматі, уставлені на височині. Піхота, котрій наказано осадити височину в цілі закритя правого крила, заняла єї, причім не найшла більшого опору з сторони ворога і удержала єї аж до рана 31. жовтня. Боери, що в ночи одержали значнійшу поміч, заатакували рано, дня 30. жовтня англійські позиції. Полк Гльонсестер, що поніє дуже значні страти, одержав розказ до відвороту. О год. 3. пополудні англійські війска, позбавлені амуніції, були так вичерпані на силах, що всяка дальша акція з їх сторони була неможлива. Боери заняли позиції і взяли до неволі тих, що зістали при житю. Телеграм

ГЕНРИК ПОНТОПІДАН.

На манівцях.

В малій, бічній вуличці, званій «На Манівцях» стояли три старі, запалі хатчини за великим багном, в якого каламутній воді відбивали ся їхні криві стіни.

Стояли так одна низше другої, з похиленими дахами, серед смердячого сьмітя, нагородженого тут із всіх околичних загород. Найменьша, що стояла найблище гостинця, була така маленька, що можна би взяти її ледви за стайню, коли би не кусник закопченого комина, який сьвідчив, що вона служить за мешканє людям.

Мешкала тут стара, бідна вдовиця, що жила як воробець, збираючи те, що инші викинули, згортаючи пильно всі дрібки, які найшла на дорозі; від часу до часу потягла що-дещо, а зрештою надіяла ся на Бога і добрих людей.

На імя кликали її Маріянна, назвище Петрихи Сервен мала по небіщику чоловіці.

Хоч по правді називали її найчастійше Маріянною Гузар, бо як кажуть, мимо свого старого віку утримувала любовні зносини з кривим старцем з Дому праці, Нільсом Гузаром, що

гостив у неї точно в дні, коли мав вільний вихід.

Була се низька, рухлива бочівка на коротких, круглих ногах із сьмішно широкими плечами. Виглядала все так, як би іно що схопила ся в одежі із під перин; з під малого, чорного, замащеного очіпка висувало ся кудлате, сиваве волосє понад малі, блищачі, не дуже то розумні очі, а червоні плями на лиці сьвідчили, що не лише з любви приймала вона так гостинно в тій хатчині Нільса Гузара, коли лише приплів ся в неділю на костурі, аби перепити в купі тих шілька шилінгів, що їх вижебрав по дорозі.

Мала у своїм часі кількоро діттей, що вирости і розлетіли ся по сьвітї — сама не знала де. І ніщо також не чула про них, аж коли якийсь із єї доньок, що usługували в місті, стала ся яка пригода, зїздили ся до неї на хоробу.

Се була одинока відміна в тихім її, одностайнім житю. Тоді газдувала, кричала, аж було чути її на ціле село. Коли вєсь пішло щасливо, забирала ся дівчина, знова свободна, весела, а Маріянна приймала доброчо мале біднятко під свою опіку, та ділила ся із ним своєю нуждою.

Таким чином призбирала собі досить спорий гурток пустої дїтвори, що уганяла по селі

на грижу мешканців; сей гурток був би ріс ще далі, як би Маріянна не була придавила кілька разів із звичайним собі спокоєм уста такого бідного, новонародженого подушкою, а потім зганяла се на божу ласку.

У сїм згляді не була зрештою ані ліпшою ані гіршою від богатьох, сільських жінок, а хоч сусідки обмавляли її і висьмівали по причині її відносин, робили се лише поза її плечима.

Одного вечера, під кінець зимного падолиста панував незвичайний рух у її норі «На Манівцях».

Вже від сьвіта бачили люди, як Маріянна вештала ся, — діти скакали весело по вулиці з обарянками в руках; коли змеркло ся, заблїмало незвичайно сьвяточне сьвітло з поза маленьких, незаслонених вікон.

В нужденній кімнаті, у якій стеля висїла так низько, що навіть Маріянна поледво могла стояти, сиділи чотири особи на лавці за старим, дубовим столом, на яким стояло кілька мисок із стравою і чарками.

Дві тонкі лові сьвічки, ветромлені в порожні фляшки, кидали довгі, чорні тіни на голі стіни, а з низької тепер розваленої кафлевої печі в середній стінї, при якій як раз стояла Маріянна з кольоровою стяжкою в затовщенім очіпку і здоймала горнець, бив жар, повітре бу

додає, що англійські позиції в самім Лядісміс не суть zagrożені.

Праса здержує ся на разі від всякої критики енерала Віте і висказує єму своє співчуття. Не хоче она таїти розмірів поражєня, але визнає нарід, щоби він також в нещастю оказав достоїнство і відвагу. Член кабінету, Чаплін виголосив в Манчестер політичну мову, в котрій згадав також про поражєне під Лядісміс. Він візвав до спокою, бо хоть страти тяжкі, то мимо сего причин до непокою нема. Рівнож додав бесідник, що відносини Англії до Америки суть так сердечні, як ніколи.

Англія вишле небавом нові війська до полудневої Африки в числі девяти тисяч жовнірів.

З політичного поля.

Телеграма, яку одержав пос. Яворскій яко презес езекутивного комітету правиці в справі привагленя виборів до спільних делегацій, гласить: «Прошу п. Яворскому подати до відомости, що буде Мені пожелано, перевести вибори до делегацій перед наступаючою темер в парламенті павзою, та що вість про намірене відложеноє сих виборів дуже Мене діткнула. Францісок Йосиф». Сю телеграму передав пос. Яворскому гр. Клярі в п'ятницю, 27-го жовтня. В слід за тим зібрав ся езекутивний комітет правиці в п'ятницю пополудни і рішив одноголосно приступити в суботу до виборів делегацій. Первісно думала правиця яко парламентарна більшість перевести вибори до делегацій дійсно аж по парламентарній павзі, с. е. 4. або 5. падолиста, а то з огляду, що і Угорщина ще не перевела в цілости сего вибору, а справа квоти ще не порішена. Другої причини до переведєня виборів не було. Виборам делегації не противилось в засаді жадне сторонництво правиці і длятого неправдою є, мовби пос. Катрайн потребував аж неволити правицю до сих виборів. Мимо того поважила ся опозиційна праса німецка пуетити в світ о сій справі всякі ложні толки і сказати навіть, що гр. Клярі грозив правици розв'язанєм парламенту, чого найбільше мало злякати ся польске «коло»(?!). Виборам делегацій супротивились лише Шенерерияни. Читателі наші пригануть собі, що Вольф брахіяльною силою грозив перебити ті вибори та що і прочі сторонництва лівіці солідаризували ся на тім полі з Вольфом. Що цїсар заявив в тім случаю свою волю перед правицею телеграмою, се зовсім природно, позаяк правиця яко більшість диспонує і нині парламентом. Видко також, що гр. Клярі не довіряв своїм впливам на правицю, коли в тій справі удав ся аж до корони. Нині вся справа прояснила ся і лівіця без потреби посуджує правицю о нельояльність в тім ділі.

Пос. Вольф є опять auf Reisen. На днях явив ся він аж в Моґунції, щоби там перед германьскими патріотами розвести свої жалі над неслухняною німецкою лівіцею, котра єго

оуєтила рішучо. Телеграми з Моґунції донесли, що 4000 мушкін і жінок зложило в руки Вольфа присягу, піддержувати сего одинокого борца за німецку справу в Австрії аж — до смерти. Рівночасно однаков завдали Тиролюці Вольфанам великого бешкету в Штумі, в цїлерскій долині. На збори в сій місцевости явило ся до 100 Шенерериянів, щоби, як звичайно, «викурювати» клерикалів. Симчасом сталось противно. Тиролюскі хлопці зібрани в значнійшій числі і — як каже телеграма — винесли чемнецько сторонників Вольфа на свіжий воздух за двері.

В угорскім соймі поставив независимій посол Барабаш наглу інтерпеляцію до Селя в справі звісного јелєн. Міністер скарбу Люкач зажадав 4-місячної бюджетової провизорії, а міністер рільництва Дараній виїс проєкт до закону о хліборобних робітниках.

З Риму доносять, що всякі вісти про недугу Св'ятійшого Отця неправдиві. Пана чує ся зовсім здоровий і проходжуєсь навіть в д-ром Ляпонім по ватиканських садах.

Російска праса звертає ся дуже остро проти Англії в справі трансвальскій, а цензура пускає і такі вісти, будьто тепер настає час коалїції Росії, Франції і Німеччини проти Англії яко ворога всіх континентальних держав.

Плоди дипломатичної подорожи Муравєва по Іспанії і Франції починають дозрівати. Телеграми принесли іменно вість, що Росія набула на португальскім побережю пристань Цевту і що в тій пристані зберуть ся небавом воєнні кораблі Франції і Росії. Рівнож не притихають слухи в європейскій прасі про європейску інтервенцію в користь Трансвалю.

З Лондону вістять, що Португалія відступила на західнім побережю полудневої Африки Англії пристань Делягоа. Пристань ся сполучена з трансвальскою Преторією залізничним шляхом, а Англія думає з відси заатакувати Трансваль від входу.

Новинки.

— Розв'язанє ради державної і то безпрОВОЛОЧНО по виборі делегацій заповіло «Дьло». Редакторі «Дьла», пускаючи таку сензацийну вість, мабуть не знають о тім, що мандат делегатів так довго триває, як довго они є членами палати вельмож, взглядно послами до ради державної. Розв'язанє ради державної «безпрОВОЛОЧНО по виборі делегацій» значило би de facto уневажненє вибору делегацій, котрі мають зібратися з кінцем листопада і будуть імовірно радіти аж до лат. Різдва. Гр. Клярі, котрому отже лише при інтервенції корони повело ся перевести скорий вибір делегацій, не буде нищив безпрОВОЛОЧНО одинокого доси свого успіху. Кілько то надій покладала наша Русь на зміни намістників, міністерств, на нові вибори і т. п. і кілько потім було нераз розчарованя. Чи ж і тепер не заведуть такі рожеві надії і чи лише в нових виборах наше спасєнє? Вжеж довгомітний досвід показав, що наколи нема органічної роботи з долини, то всі такі надії показують ся часто дуже марними.

— Від вечеркового комітету товариства «Основа» дістали ми слїдуюче письмо: Пригадуємо ласкавій пам'яті, що вечерниці «Основи» відбудуть ся вже в суботу 4. с. м., отже вже лиш 3 дни ділить нас від сеї приятної хвилі, коли по трудах та клопотах цілого тижня, будемо могли весело забавити ся. Комітет докладає зі своєї сторони всіх заходів, щоби вечерниці випали як найлучше, щоби кождий міг розірвати ся серед дібраного товариства, щоби з повним задоволенєм пробув сих кілька годин на безжурній забаві. В осібности звертаємо ся до нашої молодіжи красеного пола з просьбою, щоби численно явилась і своїми ідеалами хоч на хвилику осолодила нашу реальну працю, а чарами дівочої душі заґрїла до дальших трудів. Не менше просим і університетську молодіж, щоби братню руку подала руским технікам в їх змаганях і гуртом прибула на наші вечерниці. До П. Т. холостяків, сиріч кавалерів комітет не висилає осібних запрошеніє і просить їх, як також всіх тих, хто до сеї пори запрошеня не одержав, щоби се загальне запрошенє приймили ласкаво до відомости і явились на вечерницях. Загалом вечерниці заповідають ся добре: Музика смичкова, богата і смаковитий буфет у власнім заряді. — Просимо лиш численно прибувати — а певно не пожалуєте сего. Вступ 1 корона і 50 гелєрів. Початок точно 8 1/2. Стрій візитовий.

Комітет.

— Пос. Рутовскому удїлили виборці, зібрані в числі 400 людей на зборах в Тарнові, вотум недовіря. — Против послів Кракова, Ваїґля і Соколовского розвинули антисеміти дальшу, сильну агітацію. На довірочних зборах вїзвано їх, щоби до вїсьмох день зложили мандати. Крім того збирають антисеміти підписи против послів поміж виборцями, горожанами Кракова і польскими жінками. Рівнож віднесли ся антисеміти до иньших округів виборчих з вїзванєм до піднесеня акції против тих послів, що також підписали інтерпеляцію в справі Гільзнєра. — Переговори поміж польским колом а людвцями і стояловниками остаточно розбили ся. За цїну вступленя до польского кола ставили польскі людвці повну свободу в діланю, на що польске коло не згодило ся.

— Депутация емеритованих державних урядників під провом емеритованого радника намістництва Орловского явила ся в середу у міністра залізниць дра Віттека з просьбою о признанє емеритованим державним урядникам тих самих улекшенє при їзді залізницями, якими користували ся они в часі своєї служби. Міністер прийняв депутацию дуже прихильно і обіцяв зробити все по можности.

— Труп в скрині. До порту в Тривєті, в яким задержують ся пароходи «Льойда», що прибувають з Александрії, зголосив ся недавно якийсь елеґантний мушкін а запитав, чи не привезено на пароході мошів жінки. Урядник почав з увагою переглядати скрині і одну з них, на котрій була напись: «Бачність! не перевертати!», велів в порозуміню з санітарними властями отворити. В скрині тій найдено тіло молодої і гарної жінки в дорогій туалеті, овинєне угорскою флягою і обсіпанє цвітими. Картка, долучена до мошів, мала напись, в котрій прошено, щоби тіло було дальше вїскєпедійованє на рахунок угорского правительства, котрому якийсь Гаспарек з Манілі всі понесєні кошта зверне. Був се труп жінки того пана, що зголосив ся до порту.

— Небезпечна проба із самоходом. На самоході закуплєнім від одного з державних залізничних предриємств, рішили ся висші урядники

ло сіре від диму з тютюну та густе від людських сопухів.

Одним із гостей був високий, худий, коло двацятьчотири літній чоловік, з блїдим лицєм, з довгою темною бородою і великими, темними немилу блищачими очима; коло нього сиділа низька, блїда, не молодих вже літ жінка з кучерявим, яєним волосєм і зіпсованими зубами. Крім сих двоїх, було двоє суїдів, в середньому віці, загорнєних сьвяточно.

Найстарша донька Маріяни, Якобіна «крута Біна», сьвяткувала весіле з глухо-німим, кравецьким челядником з міста, де служила останніми часами.

Панна молода сиділа за столом зі зелєним вінком на кучерявим, яєнім волосєм, в новій, чорній, вовняній сукні, яку розпняла із за якихсь причин на грудях. Пан молодий сидів з лівого боку в білій краватці під довгою бородою; сьвідки: грубий, червоний, балакучий мужик, якого жінки називали «рибою» і низький, простий, спокійний якийсь газда — сиділи на ослоні під вінком.

По полудні вернули з церкви, віддалєної від села шмат дороги, де парох обсуджував дуже нечемними словами минулі літа Якобіни.

Немиле вражінє затерло ся під впливом,

заставленої Маріяною страви і горячої кави що огрїла задроглих гостей

Потім взято ся до пива, а коли фляшки випорожняли ся, пан молодий, що оплачував цілу гостину, кивав на найстаршу дитину і вона вертала зараз з повними руками фляшок. Так сиділи яких три години, пили здоровля молодої пари, торкаючи ся точно що чверть години чарками, — під проводом «риби» пили все якесь здоровлє, — аж налякані полуміні сьвідки притахли.

В тіни за печю сама, байдужна на крик і гамір, що лунали довкола неї, сиділа молода дівчина, з рудим котом на колїнах і дивила ся безпинно на молоду пару.

Була се наймолодша сестра Якобіни, Трина, що служила в селі і по роботі прибігла на хвилину побачити свого нового шурина і поґратулювати сестрі в сїм сьвяточнім дні.

Цїлий вечір не зводила очий з молодих, сиділа та гладила kota — і водила очима, коли лише довгі, вузькі, білі руки кравця шукали під столом червоних рук сестри, або коли обняв її крадькома раменем і пригорнув ніжно до себе, усьміхаючи ся розкішно.

Вона небогато знала досї про любов, хоч скінчила вже вісьмнадцять років, була красива і добре збудована.

Не була цілком схожа на старші сестри (кажуть, що не без причини). Замість їхнього яєного, кучерявого волося, мала гладке, брунатне в дві коси зіпняте на карку. Замість малих, заспаних, яєносиних очий, як незабудьки мала великі, щирі, темносині — часом мали вони наївний троха байдужний вираз — бо все в означєнім часі притуплював ся її слух.

Коли мала сімнадцять років, служила в одній хаті з якимсь чужим парубком високим, сильним, що зачіпав її все, коли були самі, хоч вона не давала ніколи причини. Одної ночі, коли їй казали вицеркати корову, що злягла, мусїла піти до стайні, а тоді то він зґасив її ліхтарню і перевернув її на вязку соломи.

В протягу місяця приключило ся се кілька разів; не здавала собі справи, чого він хоче від неї. Небавом потім хлопець вернув до свого міста, а вона, розумієть ся, не згадувала нікому про те, бо знала зі сього тільки, що він хотів, бачить ся, друлити її у нещастє.

(Далі буде).

місцевості Оравіча коло Темешвару відбуту пробну їзду. В хвилі, коли сей бензиновий самохід був нараз в повнім бігу під стрімку гору, станув нараз і почав вертати ся швидко на долину. Небезпека була страшна, бо всякі способи гамованя показали ся недостаточними. Всі, що їхали, були би переплатили рішучо смертю, або каліцтвом сю небезпечну їзду, але самохід ударив на щастє у поручє що було при дорозі і спинив ся. Якби не се, якби не поручє, був би самохід звалив ся з цілою силою у пропасть. Уратовані майже чудом, лишили самохід єго долі, а самі забрали ся домів. Коло півночі слідувала експлозія бензини і самохід почав горіти. Згоріли всі єго складові часті, так що лише обтопленє зелізо відослано назад до фабрики.

— **Qui pro quo.** До Будапешту приїхав в сїх днях агент торговлі вином Юрій Ферміє і звиджував тамошні галерії образів. По місті розлетіла ся вістка, що сей Француз є Драйфусом. Миттю знали про се всі і перед будинком, у яким містять ся галерії образів згромадила ся ціла юрба жидів. Коли Француз виходив з будинку, повитали єго зібрані грімкими окляками «elj-a!» і відвели серед загальної радості до готелю. Аж там дізнала ся одушевлена юрба, хто є сей Француз, попустила носи і так забрала ся домів.

— **Динамітовий замах.** В Бує у склепі хати замешканої одною з найповажніших родин тої місцевості, найдено дві бомби із запаленими льонтами. Судове слідство виказало, що обі бомби були наповнені динамітом і якби вибухли, половина Бує вилетіла би в повітрі. Злочинця, що підложив бомби не викрито і причина замаху незвісна.

— **Робінзони-самоубійці.** Праский, чеський урядовий дневник пише, що два ученики з кл. реального школи в Кутна-Горі рішили прилучити ся до армії Боєрів. Украли родичам 15 зр. і утїкли до Відня. Тут приловлено їх і відослано до родичів. Але они взяли собі се так сильно до серця, що один з них застрілив ся, а другий покालічив ся ножем, що нема надії утримати єго при житю.

— **На зїзд антикарів в Москві** висилають антикарські робітники своїх делегатів в цілі обговореня відносин між сими робітниками а властителями антик. «Волинь» що пише про се, звертає увагу на дві важні справи, які треба обговорити на зїзді. Йде головно про те, аби кождий, хто має відповідну кваліфікацію, міг отворити антику, а також про те, аби фармацевти могли набрати ся вишого образованя. Від тих, що вступають до антики повинно ся вимагати іспиту зрілости. Жінки-антикарки висилають на свій кошт дві делегатки, що будуть жадати позволеня: 1) слухати викладів на ступінь провізора і магістра фармації; 2) отвореня антик, в яких працювали би виключно жінки; 3) обсаджуванє жінками державних посад на рівні з мушчинами.

— **Жінки в публичній службі.** Америка випереджує рішучо старий континент під зглядом цілковитої еманципації жінок. Місто Новий Йорк задумує вислати яко комісаря на париску виставу 1900 р. жінку, а то в особі Т. Гаррісон доньки бувшого президента. Получених Держав Вибрано єї по сій причині, що ся жінка є дуже образована і енергічна, а враз є так обізнана з економією північної Америки, що буде добре заступати своє місце. Тут можна згадати і інші уряднички-жінки. Міс Еллі Кноролєс є тепер президенткою міста Монтани, в Буфальо є жінка інспектором трамваїв, в Канзас стоїть жінка на чолі міської огневої сторожі. В місті Окльогамі міс Ганва Курнєль є урядничком поліції дуже високої ранги і, як кажуть, розвиває на тім становищу всі прикмети жіночого спириту і хитрости.

— **Телеграми з війни.** Як скоро уміють Англичани вислати телеграми з поля битви, доводить сего факт, що коли ще шалїла борба під Гленкое, в Лондоні читано вже в газеті *Sentral News* коротку депешу про сю битву. Кореспондент того дневника, Йосиф Дун, кавалерист в полку Родеса боров ся сам в рядах англійських против Боєрів і найшов досить часу ще по перших вистрїлах на висилку телеграм на Лондону. Завдяки знакомости терену, Дун успів вже о год. 8. минут 35 віддати свою телеграму в телеграфічнім уряді в Гленкое. В протягу чотирох годин надїйшла денеша до Лондону. Телеграфовано підводним телеграфом, що лучить Европу з полудневою Африкою. Телеграма йшла на Лядієміс, Дурбан, Занзібар, Аден, Суєз і Мальту.

— **Статистика льондонських театрів.** В Лондоні находить ся 580 театрів і публичних закладів для розвеселєня людей, а в тім числі що найменше 45 первостепенних, величезних, музичних гал. Заклади ті відвідує пересічно денно до п'ятьсот тисяч людей. Загалом находить ся в цілій Англії триїцять тисяч льокалів і закладів, що достарчають денно 850 тисячам людей веселих хвиль. З сего видно, що Англичани уміють бавити ся.

— **Люди місто коний.** Один із земських начальників вятської губернії сказав при сировозданю про засїви як слїдує: Недостача робочих коний привела селян на гадку заступити їх людською силою. І так одні почали копати землю мотиками і ряскалями і скорудити її граблями, але сї способи показали ся дуже непрактичні. Тому то задумали вони ужити людської сили до орання. В тій цілі один газда, батько численної родини, що немав коний, спробував орати собою. Не вагав ся запрясти до плуга також своїх дітей. Дивили ся на се інші і почали так само робити. Осє так то оре в одній громаді дуже багато людей. Тепер завязав ся навіть союз, якого члени орять спільними силами і волочать. Працюють вчі мушчини і жінки, старші і молодші. І так їм се скоро йде, що хто не побачить на власні очі, не повірив би навіть. Аби заохотити селян до дальшої праці обїяв земський начальник роздати поміж них муку призначену на добродійні цілі. Коли дотеперішня енергія не покине селян, обїєвати муть вони без зглядю на недостачу коний всі поля як і досі. Губернатор розїзлав сю вістку і до інших начальників, аби відчитали її селянам і заохочували їх до такої самої праці.

— **Подібність.** Місяць є подібний до посагу. З початку, при всході видає ся величезним, а описєля чим раз меншим і меншим, аж вкінці зникає цілком...

— **Гроші ставлені на льотерію** виносили в 1887 р. в цілій Австрії 15,153,098 зр., а виграні 7,358,569. З тих 7,796,529 зр., які стратили люди на льотерії, неодна тисячка вийшла з Галічини.

— **Найдорожшим металем** на сьвітї є ванадіюм. Париска, металева біржа, що означує ціну кільограма золота на 4.000 франків, нотує ціну ванадіюм на сто двайцять тисяч франків за один кільограм, або 120 франків за грам. Збільшена від якогось часу експлоатація ванадіюм стремить до обниженя єго ціни, однак в кождім разі є се найдорожший метал на сьвітї. В р. 1805 хемік Дель Ріо найшов по раз перший ванадіюм в руді оловяній мексиканського походженя, однак привязував так малу вагу до свого відкритя, що навіть не надав єму назви. До перва в 25 літ пізнійше, іменно від року 1830, одержало нинїшну назву з рук шведского хеміка, Стрефстрема, що взяв ту назву від імени Валькірії Ванадіс. Мимо своєї високої ціни, ванадіюм не належить до найрідших металів на сьвітї; оно находить ся обильно не тільки в оловяній руді і залізній, але також в деяких антрацитах. До чого служить сей дорогий метал? Досє уживали ванадіюм головно малярі до мальованя порцеляни і друкарі до тканин. Крім того повинні уживати ванадіюм в медицині, бо оно має ту власність, що переносить угляний квас з тіла богатого в той квас до тіла, що того квасу позбавлене. Такою самою властністю, як твердять лікарі, відзначає ся зелізо, що вносить нераз до крови складники потрібні до життя. Однак сила ванадіюм єсть двайцять чотири тисячі разів сильнійша, як сила зеліза. Один з французких лікарів почав в своїй практиці уживати квасу ванадіюмowego місто зеліза і одержав додатні результати. Найвищою дозою, яку пробовано досє ввести до організму через жолудок, було пів міліграма на день. В ряді металів найдорожших займає ванадіюм, як ми вже сказали, перше місце, а золото займає доперва сїмнадцяте місце з черги.

— **Переписка редакції і адміністрації.** В в. Фил. Пул. в Яблонові. Чи вислати до Яблонова чи до Городенки? Просимо о ласкаву відповідь.

Телеграми.

Будапешт, 2. падолиста. Pester Lloyd думає на підставі уступів бесіди Странського, звернення против міністра справ заграничних, гр. Голуховского, що Чехи в часі сєгорічних делегацій виступлять з острою критикою против него.

Відень, 2. падолиста. Цїсар приймав вчера на окремих авдиєнціях, архикнязя Оттона, гр. Голуховского, гр. Клярі і єнерала Кріггамера.

Петербург, 2. падолиста. Міністер справ внутрішних, Горемікін уступає, бо єго іменовано членом державної ради. Управу міністерства обїймає провізорично директор канцелярії петиційної, Сєтягін.

Берлін, 2. падолиста. Berliner Neueste Nachrichten обговорюють зїрванє відносин між німецькими людовцями і Шенеріянами, причім одобряють крок німецьких людовців, що не хотять йти разом з німецькими радикалами. Німці в Австрії, пише сей дневник, можуть повернути до впливу і значєня лише через умірованє і розумне поведєнє.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Матвій Цьома.

Цьомаю писав ся Матвій по матери, бо був безбатченком. Його мати Катерина вийшла за муж вже потім, як Матвія привела на сьвіт. Катеринин чоловік не прийняв Матвія за сина; мило того Матвій кликав своїого «вітчим» татом. По матери мав ще молодшого від себе брата Миколу, — вродливого та статного парубка.

Свою рідну хату міг був собі Матвій зятимити тим, що у ній від часу до часу поштуркували ним і пригадували єму словами та «вошійниками», що він по просту заваджає.

— Тим, що ти зїш, — можна би двоє чєляди вигодувати, а з тебе, неробо, який кому, хосєн? Слїду з роботи — як з торічного сьїгу а помічи — як кіт наплакав.

Ось так пояснює, бувало, Катерина своему синові, яке він становище займає дома, а щоб ліпше поняв, — почаєть материнським вошійником в карк — і виправить Матвія з хати. Бо то звичайно «дурне сало», та не розуміє, як до него говорити, ніби глухе.

По таких гєстах мусїв Матвій тямити аж надто добре заяву маминої любови. І чи треба ще нагляднійшого доказу родительської печальности та опіки над дїтьми?

І справді зачисляли Матвія дома радше між не найлучшої раси інвентар — чим між членів сімі. Він був лише махінально-робучою силою, досить скупо обдареною розумом, тай того єму люде відмовляли. Чого єму сидіти дома, коли він там ростє, як той горох при дорозі — хто йде, то мичє?

І Матвій не тримаєв ся залюбки хати, звідки єго гонили як пса. Ходив на зарібки «на дни» там, де єго не ганьбили, не штурхали, де не жалували єму доброго слова.

— Або хто схочє такого замороженого робітника? — казали, бувало, люде. Така вам нужда приголомшена, тумановата, якби єго хто довбнею по голові товк, так ніби глєзди посїєв.

А Матвій робив щиро, як Бог приказав; не цурав ся якої небудь роботи, хіба, що з роду тихий та мовчавий, знесьмілений до рєнти кпинами людий та приголомшений побоями матери — не молодов язиком при роботі, як другі, а більше рук прикладав до повіреного робітникам діла. Тим то все у нього позир очей якийсь несьмілий, не ласкавий, понурий ніби лукавий. За цілий час роботи Матвій слова до нікого не скаже — хіба, як другі докинуть на його адресу яку остру — нераз і злобну приціпку; та ще й тоді не умів як слїд відгрізатись.

За те совістно кождого робучого дня віддавав матери свої зарібтки; бо вже то так і водить ся, щоб «господарська дитина» працювала на своїх родичів. За що ж бо єго й годують у себе ціле житє бульбою, пісним борщем і штурханцями?

— Тай чому ти, Матвію, не жениш ся? — питає, бувало, дєхто при роботі. Дівки бідні аж сохнуть за ним, а він як на збитки завязєв ся та жадної не сватає.

Матвій звичайно не відповідає, мовби то не до нього говорили.

— Е — чекайте но до осєни — відкаже хтось другий за Матвія — най но він ще вперед свій лан обробить тай засїє, а тоді вже й до старої Горпини старостів пішлє.

Се мав бути натяк на те, що Матвій був бідак і комірник.

— Та що ви собі гадаєте? Або Горпина не дівка? Правда — коса вже сивіє, але два зуби на переді ще моцні.

— Правда ваша. Та вона вам так страх за Матвієм, а він і гадки не має. Колись-ту я йду, а Горпина й каже до мене: Перекажіть там, каже, мому Матвійцеві, най присилає старостів, то пїйду, каже, ая, — а як Матвій, каже, не хоче, то най потому не жалує за мною. Бо я повішу, каже, чєпець на вербі, а сама, каже, пїйду за того слїпого Йосє, що по сєлу онучі скупує...

(Далі буде).

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходять о годині				відходять о годині			
6:10	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова	1:55	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава				
6:50	з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно	6:15	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний				
7:10	з Зимної-води	2:08	» » » дв. Підзамче				
7:40	з Янова	2:45	до Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави				
7:55	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	8:30	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа				
7:44	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	9:10	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)				
8:05	» » на дв. головний	9:25	до Янова				
8:15	з Сокаля, Рави рускої	9:35	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.				
9:00	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	9:53	» » » дв. гол.				
11:15	з Ярослава і Любачова	10:10	до Белзця, Рави рускої, Сокаля і Любачова				
1:50	з Іцкан, Чернівців і Станиславова	12:50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл.				
1:01	з Янова		» » » тільки в неділі і свята				
1:40	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного тільки	2:15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. ве-				
	від 7. вер. до 15. пад. включно		ресня включно в неділі і свята				
2:20	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	9:45	до Іцкан (Ясс, Букарешту)				
2:35	» » на дв. голов.	3:05	до Кракова (Відня) Хабівки ч. Ришів				
5:55	з Сокаля, Белзця і Любачова	3:15	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.				
		3:20	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.				
		3:26	до Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.				
		5:25	до Брухович				
			до Ярослава				
Ніч		Ніч					
8:45	з Кракова (Відня) Самбора, Хирова	6:21	до Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави				
6:20	з Іцкан, Сучави	6:40	до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.				
	з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30.	6:50	до Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.				
	вересня щоденно, а від 1. червня до	7:00	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша				
	15. вересня тільки в неділі і свята	7:10	до Сокаля і Рави рускої				
7:58	з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16.	7:20	до Тернополя дворець головний				
8:15	серпня до 10. вересня вкл. щоденно	7:42	» » » дворець Підзамче				
	з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.	7:47	до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900				
8:14	з Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.	8:35	» » » 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.				
9:21	з Кракова (Відня, Берлина), Сянока, Пешту	9:10	» » » 1. чер. до 30. жов. в нед. і св.				
9:55	з Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави	10:40	до Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави				
12:30	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	10:50	до Кракова (Відня, Варшави), Сянока				
	» » » на дв. голов.	11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний				
10:25	з Лавочного (Пешту) Хирова	11:32	» » » дв. Підзамче				
10:30	зі Скольного, Калуша	4:10	до Кракова (Відня, Берлина)				
12:10	з Підволочиск на дворець Підзамче	5:50	до Брухович від 7. мая до 10. вересня				
3:05	» » » на дворець головний						
3:30	з Кракова (Відня), Самбора, Сянока						
2:16							

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейский зівить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. веліниць держ. (Львів, ул. Красіцьких ч. 5) уділяє поясень в справах львівччч, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку

Гіпотечного

2 купує і продає всякі

папери цінні і МОНЕТИ

по найдешевшій курсі денним не числячи ніякої провізії.

Помилки для виправлення Тов. «Дністер» на 51, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

Інформація і посередництво до закінчення забезпечення життєвих в найкористніших комбінаціях.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Пресоєв. Митроп. і Пресоєв. Еп. Ординариатам всіх трех єпархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі зварида, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шнід огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1898

ВНОСИТЬ:

Фонд резервовий	96.775 зр. 05 кр.	}	206.880 зр. 57 кр.
Резерва премій	64.263 „ 12 „		
Фонд основний	45.000 „ — „		
Резерва спеціальна	842 „ 40 „		

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услівя обезпечень корисні, а шкоди ліквідують ся безпроблемно. До кінця 1898 року виносили виплачені шкоди 527,790 зр. 67 кр. Поліси «Дністра» приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористніші услівя, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту «Дністеръ», стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє позички за отлатою 5¹/₂% і 1% додатку на кошта адміністратійні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%. Уділ членський виносить 25 зр., вишсовє 1 зр. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністеръ». Інформації уділяє Дирекція листовно.

Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях де нема близько агентів «Дністра», приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

ЛЕВ ЛОПАТИНСЬКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ

Драма з галицького еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА

комедія в 3. актах з сільського життя.

Ціна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА

історична трагедія в 5. актах — з другої половини XVI. віку.
Ціна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа

шутка в 5. актах з міського побуту.

Ціна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР

комедія в 1. актї опрацьована після німецького.

Ціна книжки брошурованої 15 кр.

Сольо-терно

оповіданє з льотерійних пригод.
Ціна книжки 15 кр.

На поштову пересилку 5 кр.

У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупні:

Сьвітло церковне

впрост в фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самороднє почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. послілках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко

ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по умірених цінах.

78-?

Галицький КРЕДИТОВИЙ БАНК

приймає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентовує їх по

4¹/₂% на рік.